

"Boeren als waterbeheerders"

een voorbeeld van Groenblauwe diensten in NI

Nicolaas van Everdingen, projectleider

Studiedag 'Landbouwverbreding: een kleurenpalet van maatschappelijke dienstverlening' Brugge, 1 december 2010
nicolaas@watermaatwerk.nl 06-43148464

Ontwikkelingen in deNI landbouw

- 2e sprong
  - 1) schaalvergroting → deel melkveehouderij bedrijven in 2005-2020 schaalessprong van 3 tot 4 keer de oorspronkelijke grootte 65-180 koeien
  - 2) verbreding: zorg, recreatie, kwaliteit, regionaal
- 2013 e.v.: Nieuw Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) "houskoolschers": modulatie primaire prod. naar Groenblauwe diensten → ook agr. natuurbeheer door grote bedrijven

GB diensten in NI: Vraag&aanbod 1

- Te veel water:
  - Natuurvriendelijke oevers
- Te weinig water:
  - Hoger/flexibelpell
  - Natuurvriendelijke oevers
- Te vies water (chemisch en/of ecologisch)
  - Minder mest (danmestbeleid)
  - Bufferstroken/natuurvriendelijke oevers
  - Natuurvr. slootonderhoud (incl. maaiselafvoeren)

Catalogus Groenblauwe Diensten

- Document 24 pagina's tekst en 164 pag.'s bijlagen (A-P)
- Gevulde gereedschapskist om regelingen op te baseren
- Beschrijving van (beheer)maatregelen met maximale vergoeding
- Voordelen:
  - Niet werken met offertes
  - Geen langdurige staatssteunprocedures
- Nadelen:
  - (nog) weinig blauwe diensten
  - (nog) geen toetsingscommissie, daardoor veel koudwatervrees bij overheden

Waarom Boeren als waterbeheerders?

1. Uitvoeren inrichtings- en beheermaatregelen door boeren om de ecologische kwaliteit te versterken;
2. Meten van de effectiviteit van inrichting- en beheermaatregelen (kosten-baten);
3. Opsteltensysteemomzet van agrariërs en vraag van overheden op elkaar afstemmen (Groenblauwe diensten)

Projectgebied Boeren als waterbeheerders

- Klei, veen, zand
- Bergboeren onder zeeniveau
- Veel kansen voor inrichtingsmaatregelen
- Hoge stedelijke druk (6 miljoen inwoners in Randstad NI)
- Veel agrariërs actief lid van Agr. Natuurver. (ANV's)
- ANV's goed georganiseerd (=gesprekspartner overheden)

Regeling

- Aanleg minimaal 500 m² Natuurvriendelijke Oever
- Beheercontract voor 5 jaar, daarna mogelijkheid verlengen met 7 jaar
- Graven is dempen (ondervoorwaarden!)
- Vergoedingen:
  - Afgraven en transport grond = €6 / m³ (voornettowaterberging)
  - Inkomstenderving: €1560,-/ha
  - Vergoeding beheerkosten: €1560,-/ha
  - Afrastervergoeding: aanleg, onderhoud en beheer

Waarom zou een boer meedoen?

- Water = productiemiddel
- Boer = (water)beheerder van nature
- Streven naar kringlopen, evenwicht, biodiversiteit
- Restaurantfunctie weidevogels
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid: inzet geld van 1^e peiler (primaire productie) voor landschap
- Idee: NVO als natuurcompensatie wegaanleg
- Plezier!
- Nadeel: Mestruimte kwijt (bij 80 ha en 800 m²=0,1 %)

Wat drijft?

- Graven is dempen

Wat drijft?

- Wederzijds vertrouwen, ANV als intermediair

Conclusies en aanbevelingen

- Draagvlak:
  - Geef ruimte aan inbreng ideeën boeren;
  - Maak uitruil mogelijk: "Voort wat hoort wat";
  - Verbeteren structuur voor ecologie én agrariër = maatwerk;
  - Geen functiewijziging landbouw -> natuur
  - Ditzorg & ontregel, geen rompslomp voor boer
  - Vertrouwen is de basis, passie de motor
  - Spreek agrariër aan op passie, toen die zelf ook
  - Langlopende contracten
- Beleid:
  - Regel beheer via landelijke/regionale regeling;
  - Regel inrichting door maatwerk via Agr. Natuurvereniging en waterschap (1:1 keukentafelgesprek);

Dank u! Vragen?

Nicolaas van Everdingen
projectleider 'Boeren als waterbeheerders'
nicolaas@watermaatwerk.nl
www.watermaatwerk.nl
06-43148464

